

med Hensyn til de 22aarige, medens man for de ikke 22aarige bør kræve Attester. Med disse Bemærkninger har jeg tænkt at indlede Lovforslagets Behandling her. Jeg har derimod ikke villet komme ind paa de forskellige ændringer, men derfor ikke ubetydelige Ændringer, som ere forslaaede. Jeg tror, man saa meget tryggere kan gaa til dem, som Erfaringen har vist, at de ere baade nødvendige og rigtige. De ere derhos først foreslaaede efter Samraad med Højskoletilsynet. De ønskes endelig ogsaa fra en Side, som man absolut maa kalde sagkyndig, nemlig fra Højskolernes egen Side. Med disse Bemærkninger skal jeg tillade mig at anbefale Lovforslaget til det høje Tings Velvillie.

Goos: Det er jo kun 10 Aar, siden der først udkom en Lov om Statstilskud til Folkehøjskoler og Landbrugsskoler, nemlig Loven af 12te April 1892. Det her foreliggende Lovforslag gaar ud paa en Revision af denne Lov, men Forslaget faar særlig sin Karakter ved, at det begærer en ret betydelig Forhøjelse af disse Tilskud, som Loven af 1892 ydede, og man kan derfor ved første Øjekast blive noget forundret over, at Udviklingen skulde være gaaet saa rask, at der allerede nu paa dette Omraade kræves en saa betydelig Forøgelse, som her ønskes. Der er jo nemlig først Tale om en Forøgelse med 20,000 Kr. af det aarlige Tilskud til Højskolerne, saaledes som den højtærede Minister har omtalt, dernæst en Forøgelse med 70,000 Kr. af det Tilskud, der gives til ubemidlede Elever, og endelig er det ny, som vi hidtil ikke have kendt, et Tilskud af indtil 10,000 Kr. — som dog ikke straks kommer til Anvendelse — til den Alderdomsunderstøttelseskasse, hvortil de forenede Højskoler og Landbrugsskoler skulle tilskyde deres Bidrag. Altsaa, naar alt en Gang kommer til Udbetaling, er det en Forøgelse paa 100,000 Kr. Der er givet Anledning til et saadan Lovforslags Fremkomst ved et Andragende fra de forenede Højskoler og Landbrugsskoler, og der er i dette Andragende anført Grunde, som man ikke uden videre kan afvise. Men, hvad jeg dog lægger mere Vægt paa, er, at det i de Bemærkninger, hvormed Lovforslaget ledsages af Ministeriet, er oplyst tilstrækkeligt og fyldestgørende, mener jeg, at denne Forøgelse væsentlig kun er en Gennemførelse af de Grundsatninger, hvorpaa Loven af 1892 hviler, idet Udviklingen har været saa rask og fremadskridende paa dette Omraade, at de

Tilskud, der efter Loven af 1892 vare beregnede at skulle komme de forskellige Skoler og ubemidlede Elever til gode, ikke have kunnet ydes dem i den Udstrækning, som det den Gang var Forudsætningen, men kun vil kunne det, naar man forøger Tilskuddet saaledes, som Lovforslaget her tilsigter. Er Forholdet det, saa mener jeg, at det i Virkeligheden kun er en Konsekvens af den tidligere Lov, at man skrider til en tilsvarende Forøgelse af Tilskuddet. Jeg skal med Hensyn til det særlige Punkt, som angaar den betydeligste Forøgelse, nemlig Tilskuddet til de ubemidlede Elever, sige, at jeg for mit Vedkommende aldrig i den Tid, jeg har staaet Forholdene nær, har haft nogen som helst Grund til at antage, at Tilskuddet ikke kom virkelig ubemidlede til gode, eller at det kom andre end ubemidlede til gode. Det tror jeg derfor heller ikke er Tilfældet, og de Oplysninger, som den højtærede Minister gav, vidne jo saa meget, som Tal overhovedet kunne vidne derom, at den Forestilling, jeg altsaa har om dette Punkt, er vel begrundet. Jeg mener derfor, at der i disse Punkter, som særligt vedrøre Højskolerne — jeg bortser altsaa fra § 4 — ikke er noget, som i og for sig ikke kan vedtages. De andre Forandringer, som den højtærede Minister ikke kom ind paa, men som han antydede vare skete, tror jeg — jeg har overbevist mig derom ved nøje at gennemlæse, hvad der foreligger — ere i fuld Overensstemmelse med, hvad Praksis allerede har gennemført eller ønsket og maattet ønske i Sagens Interesse at gennemføre. Desuagtet mener jeg, at det er en saa betydelig Sag, det drejer sig om, at den vel fortjener ogsaa med Hensyn til denne Side at blive overvejet i et Udvalg, og jeg mener det særligt af den Grund, at der er et, jeg savner. Der er jo i de Bemærkninger, som ledsage Lovforslaget, trykt forskellige Bilag, som meget godt illustrere dette, som jeg før berørte, at Tilskuddene ikke komme Skolerne, henholdsvis Eleverne, til gode i den Udstrækning, som man havde tænkt sig i 1892. Det er fuldstændig rigtigt. Hvad jeg derimod savner — og saa vidt jeg ved findes det intetsteds — er en fuldstændig Statistik over denne Sags hele Udvikling i de forløbne 10 Aar fra 1892 til nu, en Oversigt over, hvorledes Skolernes Antal er vokset eller aftaget — enkelte ere jo gaaede ud, andre komne til — med hvilket Antal Elever de i de enkelte Aar ere komne i Betragtning — der lægges nemlig ved disse Tilskud megen Vægt paa Antallet af Ele-